

Hvørja nyttu ger motiúnin?

Tað eru fleiri, ið iðka motiúnsvenjning, men tó er tað alt ov fá. Og tey, ið iðka, gera tað, í alt ov stóran mun, ov sjáldan.

Tá hugsað verður um tann týðning, ið motiún hevur fyri heilsuna, er tað ófatuligt at so nógv velja heldur at vera passiv, og koyra í bili hvørja fríløtu ístaðin fyri at ganga ella renna.

**Danska keypsamtøku-
blaðið** „Samvirke“
hevði í januarútgávuni
sera áhugaverða grein
um motiúnitrótt, sum
vit loyva okkum at
endurgeva nukur brot
burtur. Upphavsfólki-
ni til greinina eru Tage
Egsmose, dr. med., og
Inger Otto, transløt,
frá Københavns Uni-
versitet Hygiejniske
Institut.

Í greinini stendur m.a.
**IÐKA MOTIÚNS-
ITRÓTT** — tað er gott
fyri heilsuna!

Hetta er sagt so ofta nú,
at tú ert líka við at
gloyma, hvønn týðning
tað hevur.

Nevnast kann, at
motiún er goð fyri hjartað
og lunguni. Hjá teimum,
sum hava ov høgt blóð-
trýst, tey, ið víga ov nógv,
og tey, sum hava sukur-
sjúku, og nógvum øðrum
er nógv at vinna við at
iðka motiún.

Men tað er av ómetalig-
um týðningi at hava vilja-
styrki, um tú skalt fáa
nóg goð úrslit burtur úr
motiúnini, serliga um tú
iðkar einsamallur. Ein
hjálp er, um tú finnur
nakrar aðrar persónar, við
somu áhugamáli á økin-
um, at iðka saman við tær.
Um tú fært gjørt hesa ven-
jing til ein vana, so er
veruliga nógv vunnið til
frama fyri eina betri heilsu
hjá tær.

Sitandi arbeiðir

Gongdin seinastu árin er
bend á tað borið, at fleiri
og fleiri í dag hava ar-
beiðir, ið krevja ógvuliga

litið av kropsligum aktivi-
teti, og harafturat hava
vit fingið tann vana, at tað
skal koyrast í bili bæði
tíðliga og seint.

Sjálvt tá talan er um
itrótt, so eru vit eisini
passiv. Fleiri velja heldur
at vera áskoðarar enn
sjálvi at gera nakað við
tað.

Seinastu árin er tó ein
vend við at koma í. Og hon
er til tað betra. Fleiri hava
nú fingið eyguni upp fyri
týðninginum at iðka moti-
ónsitrótt.

Ein amerikansk Gallup-
kanning í 1977 visti, at
umleið helmingurin av
fólkunum har iðkar moti-
ón, sum t.d. bóltspøl,
súkling, svimjing,
renning, fimleik o.t.

Eitt annað, sum kanska
ikki verður nevnt itróttur,
men sum gevur góða
motiún, er dansur.

Motiún hevur eisini sál-
arligan týðning. Fólk,
sum iðka motiúnitrótt
javnar, siga, at tey hava
tað betri, hava meira orku,
og nýttast minni svøvn.

Harafturat kann moti-
ónsvenjningin eisini hava
tað við sær, at fólk velja
ein betri „livsstil“. T.d.
kann henda seg at fólk av
hesi orsök gevast við at
roykja, drekka ov nógv av
alkoholi og fáa sær betri
kostvanar.

Nógv færri hjarta- tilburðir

Provtilfarið í samband við
pástandin um, at motiún
minkar um møguleikan
við hjarta-kar sjúkuni,
veksur støðugt. Ein
kanning av 17.000 persón-
um visti, at tey fysiskt
aktivu høvdu nógv færri

hjártatilburðir, enn tey
meira „sitandi“.

Tey, sum nýttu minni
enn 500 kalorior um
vikuna upp á motiún,
høvd dupult so stóran
møguleika at fáa hjarta-
sjúkur sum tey, sum
nýttu 2.000 ella fleiri kalori-
rur um vikuna. Til saman-
beringar kann nevast, at
tú nýtir ca. 60 kalorior at
ganga ella renna ein km.

Hjá teimum, ið hava ov
høgt blóðtrýst, kann moti-
ónsvenjningin eisini fáa
blóðtrýst at falla við
umleið 10 mm. Harafturat
kann yvirvekt hvørva.
Um tú gongur ella rennur
tveir kilometrar um dagin,
ella svimur 400—500 m.
kanst tú missa 4—5 kilo
upp á eitt ár.

Eisini hevur motiún
nógvar aðrar batar við
sær. M.a. tey, ið hava
astma og fólk, ið hava
aðrar trupuleikar við at
anda, kunnu økja um
„andingarkapasitetin“.

Bæði ung og eldri

Nú er tað utvið dupult so
nógv, ið iðka motiún-
itrótt, sum fyrr. Men
tíverri visir tað seg, at
venjingin ikki er nóg hørð
og nóg ofta til, at øll nytta-
an fæst burtur úr at betra
um heilsuna.

Býtið imillum kyn og
aldur er eisini týðuligt.
Prosentvis eru tað fleiri
menn enn kvinnur, ið iðka
motiún. Eisini er ein týðu-
ligur munur í, at tað eru
nógv fleiri ung enn eldri,
ið iðka.

Flestu av teimum, ið
iðka motiúnrenning, eru
byrja av egnum „initia-
tív“, kanska tí at ein
kenningur hevur ávirka

tey. Aðrar ávirkanir
kunnu koma frá arbeiðs-
plássum, bløðum o.t.

Men t.d. heilsuverkið
ger alt ov litið við at
ávirka patientarnar at
iðka motiún. Um patientar
fáa álagt at iðka motiún,
kann henda at tey fáa tað
til vana, og harvið betra
munandi um heilsustøðu
sina. Tí vil hettar verða
ein uppgáva hjá starvs-
fólkunum innan heilsu-
verkið at fara undir.

Tá tú nú hevur lisið oman-
fyri reglur, kemur tú óiva
at undrast yvir, hvi so fá
iðka motiún, tá hon nú er
so goð fyri heilsuna.

Innan hettar øki eru vit
helst ein eftirbátur í mun
til londini uttan um
okkum. Her hjá okkum
eru tað alt ov fá, ið iðka
motiún.

Eitt litið undantak var
kortini. Tá ISB seinasta
summar skipaði fyri moti-
ónsrenning í Havn, vóru
tað ómetaliga nógv, ið
byrjaðu við at renna. Men
tíverri var tað alt ov
skjótt, at talið minkaði
stórliga, og beint aðrenn
givist var í heyst, vóru tað
bert heilt fá, ið runnu.

Hettar er stórt spell. Tí
tað er helst ongastaðni í
Føroyum, at so stórir
partur av fólkinum hevur
sitandi arbeiði, sum í
Havn. Tí skuldi tað veri
ein natúrlig fylgja, at
ibúgvarnir í Havn iðkaðu
motiúnitrótt í nógv størri
mun, enn tey gera í dag.

So eini goð ráð til tín
eru: FAR UT OG RENN
— tað kann eisini gerast
um kavi er. Ella far og
venj onkran annan itrótt.

Tað vil betra um heil-
suna hjá tær.

Stubbar uttanlands

**Houghton er koyrd-
ur úr starvi**

Stjórin í Bristol City,
Bob Houghton er
koyrdur úr starvi.

Aftaná at Bob
Houghton hevði roynt
avbera goður stjóri fyri
Malmö FF, ið vann
fyra meistaraheiti og
komu í Europa-cup
finaluna í '78 móti
Nottingham Forest
undir leiðslu hansara,
gjordist hann stjóri hjá
Bristol City.

Nú er hetta samstarv
steðga, aftaná 15
mánaðars royndir.
Aftaná trí leikar er
Bristol gliðið frá 1.
deild niður í botnin av
3. deild.

Felagið hevur stóra
skuld og framman-
undan var greitt, at tað
fór at vera sera trupult
hjá Bob Houghton at
steðga itróttarlugu
niðurgongdini, tá tað
ikki var nóg mikið av
peningi at keypa teir
leikarar, ið kundi fingið
vent gongdini.

Houghton fekk tó
málverjan hjá Malmö
FF, Jan Møller, við sær
til Bristol, og júst
Møller er í dag ein av
bestu leikarunum á
Bristol-liðnum.

Kavi og kuldi

Vánaliga vetrarveðrið í
Onglandi elvir fram-
vegis til stórar trupul-
leikar fyri fítbólts-
kappingina.

Seinasta vikuskiftið
vórðu bert fyra dystir
leiktir í 1. og 2. deild,
meðan allir hinir vórðu
avlýstir.

Í 1. deild leiktu
Manchester City og
Stoke 1—1, meðan
Nottingham F. á
heimavølli vann 2—1 á
Birmingham.

Í 2. deild tapti
Grimsby við tveimum
málum móti einum
móti Orient, meðan
Oldham og Watford
leiktu javnleik, 1—1.

Framhald av síðu 8

Teir hava, sum áður greitt
frá, eitt stig meira enn
Kyndil, men hava eisini
leikt ein dyst fleiri enn
Kyndil.

Við Kyndils-sigrinum
varð spenningurin í 1.
deild varðveittur og eru
nú stórir møguleikar
fyri, at avgerðin um hvør
skal vinna føroyameist-
araheiti hetta kappingar-
ár, fellur tá liðini bæði
hittast í fjórða lands-
kappingardysti teirra.

Hesin dystur verður
leiktur í hollini á Skála.

Aftur á HM-liðið?

Dave Watson, enskur
landsløsløikari í fítból-
ti, vonar, at hann
megnar at afturvinnna
pláss sitt á HM-liðin-
um, ið skal leika í
Spania, aftaná at hann
í farnu viku var keyptur
til Stoke, ið gav
Southampton 7 mill.
kr. fyri Watson.

Sáttmála ella út!

John Barnwell, stjóri í
Wolverhampton, hevur
nú fingið boð um, at
antin skrávar hann
nýggjan sáttmála við
felagið, ella verður
hann noyddur at
gevast. Síðani mei
mánað síðsta ár, hevur
Barnwell hvørja viku
gjørt serstakan —
munnligan — sáttmála
við Wolves.

Kapping

John McEnroe,
„enfant terrible“ innan
tennisitrótt, hevur nú
fingið kapping. Tá tað
fyri stuttum varð
kappast í Birmingham
í Onglandi, vórðu
Hank Pelster og Victor
Amaya hvørjir domdir at
gjalda 500 dollar í
mulk til fyri at hava
brúkt munn móti av-
gerðum dómarsins.

Leikbannið lokið, men verður bundin á annan hátt

Leikbannið, ið var
ásætt móti Paolo Rossi,
italsku fítbóltsstjørnu-
nuni, aftaná stóru
muturgolina, fer úr
gildi 30. april.

Tó sær ikki út til at
Rossi hevur ynski um
at gerast heilt leysur
maður. Beint aðrenn
HM í Spania byrjar
verður hann bundin á
annan hátt, nevnliga í
hjúnarbandinum, tá
hann gífir seg við 22
ára gomlu Simonettu
Rizzat.

